ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420186121
Lietas arhīva Nr. AA43-0817-22/2
ECLI:LV:ADAT:2022:1130.A420186121.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2022.gada 30.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Una Mihailova, tiesneši Karina Krastiņa un Ojārs Priedītis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ideas Motors Limited" pieteikumu par labvēlīgāka Valsts ieņēmumu dienesta administratīvā akta izdošanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ideas Motors Limited" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 18.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „Ideas Motors Limited" 2021.gada 19.februārī aizpildīja rezidenta apliecību–iesniegumu nodokļu atvieglojumu piemērošanai (turpmāk – atvieglojumu apliecība) maksājumiem par ienākumiem no profesionālās darbības ar Amerikas Savienoto Valstu (turpmāk – ASV) rezidentu */pers. A/*.

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – dienests) 2021.gada 18.martā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā apstiprināja pieteicējas iesniegto atvieglojumu apliecību. Dienesta paziņojumā norādīts, ka atvieglojumu apliecība derīga no 2020.gada 8.oktobra līdz 2020.gada 31.decembrim.

Pieteicēja 2021.gada 19.martā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā lūdza rast iespēju precizēt atvieglojumu apliecības derīguma termiņu atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.178 „Kārtība, kādā piemērojami starptautiskajos līgumos par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu noteiktie nodokļu atvieglojumi" (turpmāk – Nodokļu atvieglojumu noteikumi) 9.2. un 13.punktā noteiktajam, proti, pieci gadi no datuma, ar kuru tiek pieprasīts piemērot atbrīvojumu no aplikšanas ar nodokļiem.

Dienests 2021.gada 14.aprīlī Elektroniskās deklarēšanas sistēmā atteica apmierināt pieteicējas lūgumu.

Izskatot pieteicējas sūdzību par dienesta atteikumu, ar dienesta 2021.gada 27.maija lēmumu Nr.30.1-22.13/22.13/6258 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atstāts negrozīts atteikums apstiprināt atvieglojumu apliecību uz piecu gadu termiņu. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar to, ka ASV kompetentā iestāde nav apstiprinājusi atvieglojumu apliecības V daļu, bet ir pievienojusi ASV rezidences sertifikātu, kurā norādīts, ka */pers. A/* ir atzīts par ASV rezidentu uz 2020.gadu. Dienestam nav pamata apstiprināt atvieglojumu apliecības derīgumu uz pieciem gadiem, ja jau pie apliecības apstiprināšanas ir konstatējams, ka otras līgumslēdzējas valsts kompetentā iestāde dokumentāru apstiprinājumu devusi par konkrētu laika periodu.

[2] Pieteicēja Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par atvieglojumu apliecības izdošanu ar tās derīgumu uz pieciem gadiem. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

Pieteicēja nepiekrīt dienesta norādītajai Nodokļu atvieglojumu noteikumu 13.punkta interpretācijai. Rezidences apliecībā norādītais taksācijas gads nav uzskatāms par šo noteikumu 13.punktā minēto dienesta un otras līgumslēdzējas valsts kompetentās iestādes informācijas apmaiņu, kuras gaitā tiek noskaidrots, ka izsniegtās apliecības derīguma termiņš ir īsāks. No minētās normas redakcijas izriet, ka šāda informācijas apmaiņa tiek veikta jau pēc apliecības izsniegšanas, nevis tās izsniegšanas procesā.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 18.marta spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem motīviem.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir iesniegusi aizpildītu atvieglojumu apliecību (I, II, III un IV daļu) un pievienojusi ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātu, kas satur visu Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.1., 14.2. un 14.3.apakšpunktos minēto informāciju. Lietā ir strīds par minēto noteikumu 13.punkta interpretāciju.

[3.2] Lietā ir noskaidrojams, vai, pamatojoties uz Nodokļu atvieglojumu noteikumu 13.punktu, pieteicējas nodokļu atvieglojuma apliecībai var noteikt piecu gadu termiņu no datuma, ar kuru tiek pieprasīts piemērot atbrīvojumu no aplikšanas ar nodokļiem attiecībā par ienākumiem no profesionālās darbības ar ASV rezidentu */pers. A/*, ja */pers. A/* ir atzīts par ASV rezidentu tikai uz 2020.gadu.

[3.3] Tiesa atzina par pamatotu dienesta argumentu, ka nav pamata apstiprināt atvieglojumu apliecības derīgumu uz pieciem gadiem, ja jau pie apliecības apstiprināšanas ir konstatējams, ka otras līgumslēdzējas valsts kompetentā iestāde dokumentāru apstiprinājumu devusi par konkrētu laika periodu, turklāt no atvieglojumu apliecības izsniegšanas brīža tie būs tikai daži mēneši.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2022.gada 18.marta spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, tajā norādot pieteikumā un turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Tiesa nepamatoti lietā nav izvērtējusi to, ka Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā ir obligāti pieprasīts norādīt taksācijas gadu.

[4.2] Nedz nodokļu administrācija, nedz arī pats cilvēks nevar apstiprināt savu rezidences valsti turpmāko piecu gadu laikā. To ir iespējams izdarīt tikai attiecībā uz pagātnes periodiem.

[5] Dienests paskaidrojumā par pieteicējas apelācijas sūdzību to neatzina un norādīja turpmāk minētos argumentus.

Lietā ir strīds par ASV rezidences sertifikāta apliecības derīguma termiņu, savukārt pieteicēja to vēlas salīdzināt ar dienesta izsniedzamo Latvijas nodokļu rezidences apliecību. Minētos dokumentus nav iespējams salīdzināt, jo tās ir divas dažādas tiesiskās situācijas un tās atrodas divu dažādu valstu atbildīgo iestāžu kompetencē.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir apmierināms.

[7] Nodokļu atvieglojumu noteikumu 13.punkts noteic, ka atvieglojumu apliecības derīguma termiņš ir pieci gadi no tās apstiprināšanas dienas, ja dienests un otras līgumslēdzējas valsts kompetentā iestāde informācijas apmaiņas gaitā nav noskaidrojušas, ka izsniegtās apliecības derīguma termiņš ir īsāks (piemēram, maksājumu saņēmējs tiek atzīts par otras līgumslēdzējas valsts rezidentu tikai uz noteiktu laikposmu, bet ne uz visu šajā punktā minēto periodu). Ja ir noskaidrots, ka derīguma termiņš ir īsāks, dienests rakstiski informē izmaksātāju par atvieglojumu apliecības derīguma termiņa beigām.

Dienests atteica izsniegt pieteicējai atvieglojumu apliecību ar piecu gadu termiņu no datuma, ar kuru tiek pieprasīts piemērot atbrīvojumu no aplikšanas ar nodokļiem.

Līdz ar to apgabaltiesa pārbauda, vai, pamatojoties uz Nodokļu atvieglojumu noteikumu 13.punktu, pieteicējas atvieglojuma apliecībai var noteikt piecu gadu termiņu no datuma, ar kuru tika pieprasīts piemērot atbrīvojumu no aplikšanas ar nodokļiem par ienākumiem no profesionālās darbības ar ASV rezidentu */pers. A/*.

[8] Saskaņā ar Nodokļu atvieglojumu noteikumu 3.punktu, ja izmaksātājs pārskata periodā maksājuma saņēmējam izmaksā attiecīgos maksājumus un nodokļu līgumā ir noteikta šo maksājumu aplikšana ar nodokļiem (nodokļu ieturēšana) pēc samazinātās likmes vai ir noteikts atbrīvojums no aplikšanas ar nodokļiem (nodokļu ieturēšanas) Latvijā, maksājumu saņēmējs līdz dienai, kad iesniedzama uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija par pārskata periodu vai iedzīvotāju gada ienākumu deklarācija, iesniedz izmaksātājam aizpildītu noteikta parauga atvieglojumu apliecību (1.pielikums) vai šo noteikumu 9.[1] punktā minēto dokumentu vai 9.[3] punktā minēto otras līgumslēdzējas valsts noteikta parauga rezidences apliecību vai līdzīgu dokumentu. Maksājumu saņēmējs atvieglojumu apliecībā apliecina rezidences statusu maksājumu izmaksas dienā.

Atbilstoši Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā noteiktajam, ja otras līgumslēdzējas valsts kompetentā iestāde nevar apstiprināt šo noteikumu 2.pielikumā norādīto rezidences apliecību, nerezidents minēto apliecību iesniedz ar aizpildītu I, II, III un IV daļu un pievieno otras līgumslēdzējas valsts kompetentās iestādes apstiprinātu noteikta parauga rezidences apliecību vai līdzīgu dokumentu un tajā iekļauj maksājumu saņēmēja nosaukumu, reģistrācijas apliecības numuru, maksājumu saņēmēja rezidences valsts kompetentās iestādes apstiprinājumu, ka maksājumu saņēmējs ir attiecīgās valsts rezidents saskaņā ar Latvijas Republikas un šīs valsts nodokļu līgumu un ir tiesīgs izmantot pieprasītos nodokļu atvieglojumus, kā arī taksācijas gads (periods), uz kuru attiecas maksājumu saņēmēja rezidences valsts kompetentās iestādes apstiprinājums.

Apgabaltiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir iesniegusi aizpildītu atvieglojumu apliecību (I, II, III un IV daļu) un ka tā ir pievienojusi ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātu, kas, pieteicējas ieskatā, satur Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā minēto informāciju.

Apgabaltiesa pārbauda, vai pieteicējas iesniegtais ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikāts ir uzskatāms par Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā minēto otras līgumslēdzējas valsts kompetentās iestādes apstiprinātai noteikta parauga rezidences apliecībai līdzīgu dokumentu.

[9] Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas iesniegtajā ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātā (*ASV Filadelfijas pilsētas finanšu institūcijas izsniegts dokuments lietas 26.lapā*) ir norādīts dokumenta izdošanas datums 2020.gada 7.decembris; nodokļu maksātājs */pers. A/* un tā identifikācijas numurs; taksācijas gads 2020; apliecinājums, ka minētais nodokļu maksātājs ir reģistrējis ienākuma nodokļa deklarāciju (veidlapa Nr.1040), kā tas tiek prasīts no ASV rezidenta. Dokumenta apakšējā daļā ir norāde uz veidlapu Nr.6166.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas pieteikumā norādītajā interneta vietnē *https://www.communitytax.com/tax-form/form-6166/* (skatīts 2022.gada 4.oktobrī) ir iekļauta informācija par veidlapu Nr.6166. Minētās veidlapas aizpildīšanas mērķis cita starpā ir nodokļu dubultās uzlikšanas novēršana un šo veidlapu iesniedz ASV rezidenti. Savukārt ar veidlapu Nr.1040 ASV rezidents deklarē ar nodokli apliekamos ienākumus (*vietne https://www.communitytax.com/tax-form/form-1040/; skatīts 2022.gada 4.oktobrī*).

No minētā apgabaltiesa secina, ka pieteicējas iesniegtajā ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātā ir norādīts maksājumu saņēmēja nosaukums – nodokļu maksātājs */pers. A/* – un tā identifikācijas numurs. Apgabaltiesa no minētā dokumenta satura konstatē, ka atsauces uz veidlapu Nr.1040 norāda uz apstiprinājumu, ka nodokļa maksātājs ir ASV rezidents, savukārt norāde uz veidlapu Nr.6166 apstiprina to, ka nodokļu maksātājs ir deklarējis ienākumus saistībā ar ASV un citas valsts nodokļu līgumu un ir tiesīgs izmantot pieprasītos nodokļu atvieglojumus. Apgabaltiesas ieskatā, par norādi uz taksācijas gadu (periodu), uz kuru attiecas maksājumu saņēmēja rezidences valsts kompetentās iestādes apstiprinājums, ir uzskatāms pieteicējas iesniegtajā ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātā norādītais taksācijas gads.

Apgabaltiesa no veidlapas Nr.1040 un veidlapas Nr.6166 sastādīšanas kārtības (*vietne https://www.communitytax.com/tax-form/; skatīts 2022.gada 4.oktobrī*) nekonstatē, ka ASV nodokļu administrācija nodokļu atvieglojumu iegūšanas vajadzībām izdotu apliecinājumus, ka nodokļu maksātājs ir ASV rezidents termiņā, kas pārsniedz konkrēto taksācijas gadu.

Apgabaltiesa arī nekonstatē, ka no Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā noteiktā ir secināms, ka maksājumu saņēmēja rezidences valsts kompetentās iestādes apstiprinājumam būtu jāsatur apliecinājums uz kādu noteiktu termiņu nākotnē.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātā ir iekļautas Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā noteiktās ziņas un ka tas ir uzskatāms par Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā minēto otras līgumslēdzējas valsts kompetentās iestādes apstiprinātai noteikta parauga rezidences apliecībai līdzīgu dokumentu.

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja ir iesniegusi visus nepieciešamos dokumentus, lai saņemtu atvieglojumu apliecību ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem no tās apstiprināšanas dienas.

[10] No Nodokļu atvieglojumu noteikumu 13.punkta izriet dienesta pienākums izdot atvieglojumu apliecību ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem no tās apstiprināšanas dienas. Īsāks termiņš var tikt noteikts tikai gadījumā, ja dienests saziņā ar otras līgumslēdzējas valsts kompetento iestādi ir noskaidrojis, ka izsniegtās apliecības derīguma termiņš ir īsāks, jo, piemēram, maksājumu saņēmējs tiek atzīts par otras līgumslēdzējas valsts rezidentu tikai uz noteiktu laikposmu, bet ne uz visu šajā punktā minēto periodu.

Tādējādi dienestam, neesot ziņām par pretējo, ir pienākums izdot atvieglojumu apliecību ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem no tās apstiprināšanas dienas.

[11] Tā kā apgabaltiesa atzina, ka ASV nodokļu administrācijas 2020.gada 7.decembra rezidences sertifikātā ir iekļautas Nodokļu atvieglojumu noteikumu 14.punktā noteiktās ziņas un dienests un ASV kompetentā iestāde informācijas apmaiņas gaitā nav noskaidrojušas, ka izsniegtās apliecības derīguma termiņš ir īsāks, apgabaltiesa uzskata, ka dienestam nebija tiesiska pamata atteikties izdot pieteicējai atvieglojumu apliecību ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem no tās apstiprināšanas dienas.

Līdz ar to pieteikums ir apmierināms un dienestam ir uzliekams pienākums izdot atvieglojumu apliecību ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem no tās apstiprināšanas dienas.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētājai, kas šajā lietā ir Latvijas Republika, uzliekams pienākums atlīdzināt pieteicējai tās samaksāto valsts nodevu 90 *euro* apmērā par pieteikuma un apelācijas sūdzības iesniegšanu.

[13] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa nav pareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus un nonākusi pie nepareiza rezultāta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ideas Motors Limited" pieteikumu.

Uzdot Valsts ieņēmumu dienestam viena mēneša laikā no šī sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Ideas Motors Limited" rezidenta apliecību nodokļu atvieglojumu piemērošanai maksājumiem par ienākumiem no profesionālās darbības ar Amerikas Savienoto Valstu rezidentu */pers. A/* ar derīguma termiņu uz pieciem gadiem no tās apstiprināšanas dienas.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Ideas Motors Limited" (reģ. Nr.40103681039, juridiskā adrese: Ģertrūdes iela 20-6A Rīgā) valsts nodevu 90 (deviņdesmit) *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente U.Mihailova
Tiesneši K.Krastiņa
O.Priedītis